

NASIENRIGLYNE

EKSAMEN		NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT	
GRAAD	12		
DATUM	NOVEMBER 2025		
VAK	GEOGRAFIE		
VRAESTEL	2		
PUNTE TOTAAL	150		
TYDSDUUR (UUR)	3		
AANTAL BLADSYE	9		

SOUTH AFRICAN COMPREHENSIVE ASSESSMENT INSTITUTE
SUID-AFRIKAANSE KOMPREENSIEWE ASSESSERINGSINSTITUUT

FINAAL GOEDGEKEURDE NASIENRIGLYNE

VERGADERINGSDATUM	
UMALUSI-MODERATOR	
HOOFNASIENER	
INTERNE MODERATOR	

AFDELING A

VRAAG 1: LANDELIKE EN STEDELIKE NEDERSETTINGS

1.1

1.1.1 Z ✓

1.1.2 Y ✓

1.1.3 Z ✓

1.1.4 Y ✓

1.1.5 Z ✓

1.1.6 Y ✓

1.1.7 Y ✓

(7x1) (7)

1.2

1.2.1 C ✓

1.2.2 B ✓

1.2.3 A ✓

1.2.4 D ✓

1.2.5 D ✓

1.2.6 D ✓

1.2.7 C ✓

1.2.8 A ✓

(8x1) (8)

1.3

1.3.1 Goudmynbou ✓

(1x1) (1)

1.3.2 a) Informele/Plakkerskamp ✓

(1x1) (1)

b) Aan die buitewyke van die stad ✓✓

Daar is beskikbare ruimte ✓✓

[ENIGE EEN]

(1x2) (2)

1.3.3 a) Zone of decay is the area of land use change that surrounds the central business district (CBD) of a city. ✓✓

[Concept]

(1x2) (2)

b) X ✓

(1x1) (1)

- 1.3.4 • Die oorgangsonse kon 'n afname in ekonomiese aktiwiteite gehad het. ✓✓
- Afname in bevolking oor tyd. ✓✓
 - Verlate geboue of oop stukke grond. ✓✓
 - Investering neem af, gebied versleg. ✓✓
 - Ontwikkeling van paaie/spoorlyne wat deur of om die area gaan. ✓✓
 - Suburbanisasie lei tot depopulasie. ✓✓
 - Toename in misdaad. ✓✓
 - Hoë grondwaarde, lae gebouwaarde. ✓✓
- [ENIGE VIER] (4x2) (8)
- (15)**
- 1.4
- 1.4.1 a) Keiskammahoek ✓ (1x1) (1)
- b) Swak dienslewering/ ✓
uiterste armoede ✓ (1x1) (1)
- 1.4.2 Stutterheim ✓ (1x1) (1)
- 1.4.3 Baie diensleweringsoptogte ✓✓ (1x2) (2)
- 1.4.4 Spoorlyn is weg van die dorp verskuif ✓✓ (1x2) (2)
- 1.4.5 Fietswedrenne/museums/biblioteek/akkommodasie/
restaurant/trouplek/geskiedkundige plekke ✓✓
[ENIGE TWEE] (2x1) (2)
- 1.4.6 • Ontwikkel toerisme gebaseer op die geskiedenis van die area. ✓✓
- Kry private befondsing vir werkskepping soos bessieboerdery en uitvoere. ✓✓
 - Kry private befondsing vir volhoubare besproeiingsboerdery. ✓✓
 - Gemeenskapsamewerking om infrastruktuur self te herstel. ✓✓
- [ENIGE DRIE] (3x2) (6)
- (15)**

1.5

- 1.5.1 a) A ✓ (1x1) (1)
- b) Toeganklikheid: Die SSG is die toeganklikste gebied in die stad. ✓
 Nabyheid aan ekonomiese aktiwiteite: Die SSG is naby die werkplek en ekonomiese aktiwiteite. ✓
 Mededinging: Daar is kompetisie vir ruimte. ✓
 Beperkte oop ruimte/spasie: Daar is beperkte ruimte in die SSG, daarom fokus nuwe ontwikkeling dikwels op die herontwikkeling van bestaande areas. ✓
 Aanvraag vir kantoorruimte: Werkergetalle neem toe en die waarde van grond styg. ✓
 [ENIGE TWEE] (2x1) (2)
- 1.5.2 Meer oop ruimte beskikbaar ✓✓
 Minder mededinging om grond ✓✓ (2x2) (4)
- 1.5.3 Ligte nywerhede ✓ (1x1) (1)
- 1.5.4 a) Gholfbaan in die ruimte ✓
 Baie oop ruimte ✓ (1x1) (1)
- b) Gemengde grondgebruik. ✓✓
 Beter gehalte behuising. ✓✓
 Groter erwe, laer grondwaardes. ✓✓
 Lughawens en ontspanningsareas soos gholfbane. ✓✓
 Kleinhoewes met uitgebreide landbou kom algemeen voor. ✓✓
 Swak openbare dienste. ✓✓
 Wetenskap- en sakeparke. ✓✓
 Mense wat in die buitewyke woon, moet daagliksna hul werk pendel. ✓✓
 [ENIGE DRIE] (3x2) (6)
- (15)**
- TOTAAL VRAAG 1: [60]**

VRAAG 2: EKONOMIESE GEOGRAFIE VAN SA

2.1

2.1.1 D ✓

2.1.2 A ✓

2.1.3 D ✓

2.1.4 C ✓

2.1.5 B ✓

2.1.6 B ✓

2.1.7 C ✓

2.1.8 C ✓

(8x1) (8)

2.2

2.2.1 B ✓

2.2.2 B ✓

2.2.3 A ✓

2.2.4 A ✓

2.2.5 B ✓

2.2.6 A ✓

2.2.7 B ✓

(7x1) (7)

2.3

2.3.1 80

(1x1) (1)

2.3.2 a) Mpumalanga ✓

(1x1) (1)

b) Hoër reënval ✓✓

(1x2) (2)

2.3.3 Mpumalanga ✓

(1x1) (1)

2.3.4 Winterreënval ✓✓

Mielies is 'n - somergewas ✓✓

[ENIGE EEN]

(1x2) (2)

2.3.5 Vrystaat ✓✓

(1x2) (2)

- 2.3.6 • Somerreënval ✓✓
 • 500–750 mm reën per jaar ✓✓
 • Plat land ✓✓
 • Goed gedreineerde grond ✓✓
 • Grond 30 - 60 cm diep ✓✓
 • Ryk aan stikstof, fosfor en kalium [N, P en K] ✓✓
 • 10 - 15°C vir plant ✓✓
 • 25 - 33°C vir groei ✓✓
 • 6 - 8 uur sonlig per dag ✓✓
 [ENIGE DRIE – VOLLEDIGE SINNE] (3x2) (6)

(15)

2.4

- 2.4.1 R870 - R875 biljoen ✓ (1x1) (1)
- 2.4.2 2000 - 2010 ✓ (1x1) (1)
- 2.4.3 Mineraalryke landskap ✓✓ (1X2) (2)
- 2.4.4 • Sibanye-Stillwater ✓
 • Impala Platinum ✓
 [ENIGE EEN] (1x1) (1)
- 2.4.5 Die COVID-19 -pandemie het produksie in mynbou laat daal ✓✓
 Logistieke probleme het uitvoere bemoeilik en baie duur gemaak ✓✓ (2x2) (4)
- 2.4.6 • Stygende koste van diepte mynbou, elektrisiteit, salarisse. ✓✓
 • Verdragings en logistiese probleme a.g.v. swak vervoerdienste, elektrisiteit en infrastruktuurprobleme. ✓✓
 • Tekort aan gespesialiseerde werkers, veral dié met gemeganiseerde mynbou vaardighede. ✓✓
 • Mynbou kan lei tot ontbossing, erosie, grond besmetting and water besoedeling. ✓✓
 • Ongunstige geologiese en geotegniese faktore kan tot die sluiting van myne lei. ✓✓
 • Daling in pryse kan tot di sluiting van myne lei. ✓✓
 • Hulpbronnuitputting kan tot die sluiting van myne lei. ✓✓
 • Gesondheids- en veiligheidskwessies kan tt die sluiting van myne lei. ✓✓
 • Politieke besluite kan tot die sluiting van myne lei. ✓✓
 [ENIGE DRIE] (3x2) (6)

(15)

2.5

- 2.5.1 10 km ✓ (1x1) (1)
- 2.5.2 R1.9 biljoen ✓ (1x1) (1)
- 2.5.3 4 661 ✓ (1x1) (1)
- 2.5.4 • Geleë op die besige Durban-Gauteng-korridor ✓✓
• Maklike toegang tot hoofweë. ✓✓ (2x2) (4)
- 2.5.5 • Die sakesentrum behoort Skep honderde korttermyn en permanente poste te skep, insluitende ongeveer 492 werkgeleenthede gedurende konstruksie en 4 661 permanente poste na konstruksie. ✓✓
• Die sakesentrum vorm deel van die stad se 10-punt herindustrialisasieplan wat beoog om dit te herindustrialiseer en volhubare ekonomiese groei te bevorder. ✓✓
• Die sakesentrum bied turnkey projek beleggingsgeleenthede vir KMO's en ander gebruikers. ✓✓
• Die sakesentrum behoort 'n positiewe sosiale impak op nabygeleë informele gemeenskappe te hê deur vermeerderde besigheidmoontlikhede en werkskepping. ✓✓
• Omgewingsvriendelike infrastruktuur vir die opwekking van sonkrag en hoëspoed vesel. ✓✓
• Die sakesentrum is langs die N3 vrag and logistiek korridor, deel van die nasionale regering SIP2: Durban-Vrystaat-Gauteng logistiek en industriele-korridor. ✓✓
[ENIGE VIER] (4x2) (8)

(15)

TOTAAL VRAAG 2: [60]

TOTAAL AFDELING A: [120]

SECTION B

QUESTION 3

3.1 MAP SKILLS AND CALCULATIONS

- 3.1.1 A ✓ (1x1) (1)
- 3.1.2 A ✓ (1x1) (1)
- 3.1.3 2830 ✓ CC ✓ (1x2) (2)
- 3.1.4 $1598.5\text{m} - 1477\text{m} \checkmark = 121.5\text{m} \checkmark$ (2x1) (2)
- 3.1.5 $1.4\text{cm} \checkmark \times 500 \checkmark = 700\text{m} \checkmark$ (3x1) (3)
- 3.1.6 Wes-noordwes/Oos-suidoos ✓ (1x1) (1)
- (10)**

3.2 KAARTINTERPRETASIE

- 3.2.1 a) Brand ✓ (1x1) (1)
- b) Brandbreuke/Brandstroke ✓ (1x1) (1)
- 3.2.2 Dienslewering – opleidingsfasiliteit ✓ (1x1) (1)
- 3.2.3 Suiwel-, ✓-/Bees-✓/Perdboerdery ✓
[ENIGE TWEE] (2x1) (2)
- 3.2.4 a) Landelike-stedelik grens ✓ (1x1) (1)
- b) Buite die dorp/ ✓✓
Groot erwe/ kleinhoewes ✓✓
Min geboue/ ✓✓
Gemengde gebruik. ✓✓
[ENIGE EEN] (1x2) (2)
- 3.2.5 Tolhek/gantry ✓✓/Om geld van padgebruikers in te samel ✓✓ (1x2) (2)
- 3.2.6 Lae inkomste ✓ (1x1) (1)
- 3.2.7 Topografie/relief ✓ (1x1) (1)
- (12)**

3.3 GEOGRAFIE-INLIGTINGSTELSELS (GIS)

- 3.3.1 A – mense ✓
 B - sagteware ✓ (2x1) (2)
- 3.3.2 a) Afstandwaarneming ✓ (1x1) (1)
- b) Tegnologie om data oor 'n voorwerp, plek of fenomeen in te
 samel sonder fisieke kontak. ✓✓ (1x2) (2)
- 3.3.3 Buffering ✓ (1x1) (1)
- 3.3.4 • Beter oeste ✓
 • Vinniger data-insameling ✓
 • Meer effektief ✓
 • Omgewingsvriendelikheid ✓
 • Laer kostes ✓
 • Vroeë pesopsporing ✓
 • Presisieboerdery ✓
 [ENIGE TWEE] (2x1) (2)

(8)

TOTAAL VRAAG 3: [30]

TOTAAL AFDELING B: [30]

GROOTTOTAAL: [150]